

رخداد

هواپیما در مشهد به گل نشست

■ واحد مرکزی خبر: هواپیمای مشهد -اصفهان در فرودگاه مشهد به گل نشست. مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد گفت: پرواز ۸۵۲ مشهد - اصفهان متعلق به شرکت آسمان، شامگاه دوشنبه با بیش از ۲۰۰ مسافر هنگامی که قصد داشت پس از چهار ساعت تاخیر، پرواز کند دچار حادثه شد. جعفری افزود: در این حادثه، هواپیما از باند خارج شد و در داخل برف و گل‌های اطراف باند فرو رفته او افزود: با حضور مأموران آتش‌نشانی، مسافران از داخل هواپیما تخلیه و با پرواز جایگزین به اصفهان اعزام شدند.

اعتراف به سرقت خونین

■ شرق: دو مرد که فرد ثروتمندی را با انگیزه سرقت به قتل رسانده بودند، دستگیر شدند. سرهنگ محسن عطار، رئیس پلیس آگاهی استان سیستان و بلوچستان در این‌باره گفت: مأموران روز ۱۴دی از کشف یک جسد باخبر شدند و در تحقیقات و بررسی‌های اولیه دریافتند مقتول بر اثر جراحات شدیدی که به سر وی وارد شده جان خود را از دست داده است، وی افزو در تحقیقات مأموران مشخص شد، مقتول دارای وضعیت مالی خوبی بوده و در محل کار بر سر برخی از معاملات خود مشکلاتی داشت. به‌دنبال افشای این موضوع پنج نفر به‌عنوان مظنون دستگیر و به پلیس آگاهی منتقل شدند. وی گفت: مأموران در ادامه تحقیقات خود که با هماهنگی مراجع قضایی صورت گرفت، موفق شدند به سرخ‌های تازهای دست پیدا کنند و با دستگیری ۱۲ مظنون دیگر که در آخرین روزهای زندگی مقتول بیشترین ارتباط را با وی داشتند فردی را به‌عنوان اصلی شناسایی کردند. وی ادامه داد: این متهم که در ابتدا منکر هرگونه دخالتی در قتل می‌شد، وقتی با مدارک و ادله پلیس مواجه شد لب به اعتراف گشود و به قتل و سرقت خودروی مقتول اعتراف کرد. این مقام انتظامی افزود: به‌دنبال اعترافات این قاتل مشخص شد همدست دیگر وی نیز در شهرستان خاش مخفی شده که بلافاصله اکببی از پلیس آگاهی استان با نیابت قضایی به خاش اعزام و موفق شدند با همکاری پلیس آگاهی آن شهرستان متهم دوم را نیز دستگیر کنند.

«ارواح مقدس» اقامت جعلی اروپا می‌داد

■ ایسنا: سرپرست پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات اردبیل از دستگیری سارق‌ی خبر داد که به بهانه اخذ پذیرش در کشورهای اروپایی از مردم کلاهبرداری می‌کرد. سرگرد ایمنی با بیان اینکه پیرو شکایت فردی مبنی بر کلاهبرداری اینترنتی، تحقیقات در دستور کار مأموران قرار گرفت، گفت: طبق اظهارات شاکي مشخص شد، وی قصد ادامه تحصیل در خارج از کشور را داشته است. مالباخته در ادامه اظهارات خود عنوان کرد، در این زمینه با مشکل اخذ پذیرش مواجه، سپس برای این منظور با ساسانی به نام «ارواح مقدس» در اینترنت آشنا شد که مدیر سایت خود را با نام مستعار «روح آسمان» معرفی و ادعای توانایی برای اخذ پذیرش در کشورهای اروپایی کرد. ایمنی با بیان اینکه شاکي مبلغ پنج میلیون بابت مشاوره به حساب وی واریز کرده، گفت: در این خصوص کارشناسان پلیس تحقیقات فنی و تخصصی خود را آغاز و با ارائه مدارک لازم متهم را شناسایی و دستگیر کردند. وی با بیان اینکه متهم در اعترافات به بزه انتسابی اعتراف کرد، گفت: کاربران باید از سایت‌هایی استفاده کنند که از صحت آنها اطمینان دارند، در غیر این صورت ممکن است سایت مربوطه به هدف کلاهبرداری ایجاد شده باشد.

دستگیری عاملان سرقت‌های مسلحانه از طلافروشی‌ها

■ پلیس‌خبر: سه‌سارق مسلح که شش سال قبل مرتکب سرقت مسلحانه از دو طلافروشی در مشهد شده بودند، دستگیر شدند. سردار بهمن امیری‌مقدم، فرمانده انتظامی استان خراسان رضوی با اعلام این خبر افزود: دو سرقت مسلحانه از طلافروشی‌ها در سال ۸۲ در محدوده منطقه کالمطاب‌آباد و شهرک نجفی مشهد به وقوع پیوسته بود و کارآگاهان مبارزه با جرایم جنایی پلیس آگاهی خراسان رضوی در اقدامی اطلاعاتی و پیجیده با بازبینی مجدد این پرونده به سرخ‌هایی دست یافتند که منجر به شناسایی فردی مظنون به ارتکاب سرقت‌های مسلحانه شد. امیری‌مقدم گفت: این فرد که به اتهام دیگری در زندان مشهد به سر می‌رد با هماهنگی مراجع قضایی از زندان تحویل کارآگاهان پلیس آگاهی شد و تحت بازجویی‌های علمی و کارشناسانه قرار گرفت. فرمانده انتظامی استان خراسان رضوی گفت: متهم که در برابر شواهد و ادله غیرقابل انکار غافلگیر شده بود ضمن معرفی دو همدست دیگر خود به ارتکاب دو فقره سرقت مسلحانه طلافروشی اعتراف کرد. وی گفت: کارآگاهان مبارزه با جرایم جنایی پلیس آگاهی بلافاصله دو متهم دیگر پرونده را نیز دستگیر کردند.

مسمومیت ۱۰۰ زایار حرم امام رضا (ع)

■ ایسنا: مدیر گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه‌ای مرکز بهداشت خراسان رضوی از مسمومیت غذایی صد نفر از زایاران امام رضا (ع) خبر داد. حسنی با بیان اینکه این زایاران از غذایی استفاده کرده‌اند که داخل منزلی واقع در بلوار هفت‌تیر برای تعداد ۱۲ هزار نفر بدون رعایت موازین بهداشتی و در شرایط نامناسب تهیه شده بود، افزود: زایاران پس از استفاده از غذا دچار مسمومیت حاد تا خفیف شدند که با کمک نیروهای اورژانس ۱۱۵ یا در محل با سرم‌تراپی درمان و در موارد شدید به

۱۲ مسافر اتوبوس دریایی چگونه کشته شدند

گفته‌های یک نجات‌یافته جزئیات تازهای را از غرق‌شدن اتوبوس دریایی و مرگ ۱۷ مسافر آن فاش کرد. این اتوبوس دریایی بعدازظهر شنبه جزیره هرمز را ترک کرده بود و در میانه راه به‌علت تمام کردن بنزین و بدی هوادچار ساحتِه و غرق شد و امدادگران فقط توانستند پنج نفر را نجات دهند.

۲۱ مسافر این اتوبوس دریایی ساعت ۱۷:۳۰ دقیقه شنبه گذشته به‌همراه ناخدا سوار آن شدند تا راهی بندرعباس شوند. آنها هیچ احتمالی درباره وقوع حادثه نمی‌دادند زیرا روزانه حدود ۴۰۰ مسافر همین مسافت را با شناورهای طی می‌کنند. ناخدا در حالی اتوبوس را به حرکت درآورد که به گفته حسین خوشبخت-مسئول روابط عمومی اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان-از ساعت ۹:۴۵ آن روز به تمامی شناورها اعلام شده بود به علت بدی آب و هوا و موابودن دریا اجازه تردد ندارند. این اتوبوس قلابی بعد دچار حادثه شد.

تاج‌اعظم بهداری زن ۶۵ ساله‌ای که یکی از پنج نجات‌یافته ساحتِه دریایی است- درباره این حادثه گفت: «پس از حدود نیم یا ربع ساعت بعد از حرکت اتوبوس، ناخدا گفت بنزین تمام کرده است و دستپاچه شد و نمی‌دانست باید به کجا زنگ بزند. مسافران از ناخدا خواستند یا گارد ساحلی تماس بگیرد و موضوع را اطلاع دهد. ناخدا به نیروهای ناجی و گارد ساحلی زنگ زد تا نیروهای امدادی رسیدند. زمان زیادی طول کشید. نجات‌یافته‌ها شناور ناجی به قایق ما رسید قایق سالم و بادکنام آمد و از من خواسته شد خود را به این قایق برسانم. شناور ناجی هر چه خواست در کنار ما قرار بگیرد، نتوانست و چند بار با شناور برخورد کرد. در این حال مسافران فریاد زدند قایق در حال پرشدن از آب است. ما

شرق: جوانی که متهم است یک مامور پلیس را در درگیری خانوادگی به قتل رسانده توسط قضات دادگاه کیفری‌استان تهران به قصاص محکوم شد. به گزارش خبرنگار ما، ۱۲ بهمن سال ۸۶ به مأموران پلیس شهریار خبر دادند یک مامور پلیس به نام مهدی در درگیری کشته شده است. زمانی که مأموران در محل حاضر شدند، فهمیدند درگیری خانوادگی بوده و مهدی به‌عنوان مامور پلیس به محل نرفته بلکه به‌عنوان همراه برادرش به نام سعید در آنجا حاضر شده بود و بعد از درگیری با خانواده همسر برادرش با ضربات چاقو یکی از مهاجمان جان خود را از دست داد و سعید هم زخمی شد. مأموران در ادامه تحقیقات خود به محمود برادرهمسر برادر مقتول- مظنون شدند و او را بازداشت کردند. محمود در بازجویی‌ها گفت: مهدی را با ضربه چاقو به قتل رسانده و چند ضربه به او زده‌است اما این تنها اعتراف متهم بود و او بعد از آن قتل را انکار کرد و گفت که ضارب نبوده‌است. او بعد از آن قتل را انکار کرد و گفت که ضارب نبوده‌است. او بعد از آن قتل را انکار کرد و گفت که ضارب نبوده‌است.

شرق: دستگیری دو سارق حرفه‌ای در جریان تعقیب و گریز یک‌ساعته به شناسایی و انهدام باند بزرگ دزدی لوازم خودرو به‌ویژه سیستم کامپیوتری اتومبیل‌ها منجر شد. به گزارش خبرنگار ماء آذرماه مأموران گشت کلاتری افسریه ساعت چهار بامداد روز ۲۵ آذر وقتی به سرنشینان خودرو پراید مظنون شدند، به آنان دستور توقف دادند اما راننده با مشاهده خودرو گشت نه‌تنها توقف نکرد، بلکه بلافاصله به سرعت خود افزود و با حرکات مارپیچ و انحراف ناگهانی به خیابان‌ها و کوچه‌های مختلف سعی کرد فرار کند. در این تعقیب و گریز سرنشین خودرو پراید هراژگاهی وسیله‌ای را به بیرون پرتاب می‌کرد تا مانع از تعقیب پلیس شود. مأموران کلاتری وقتی مطمئن شدند راننده پراید به هیچ‌وجه قصد توقف ندارد، ابتدا با تیراندازی هوایی و سپس شلیک به سمت لاستیک‌های خودرو پراید سعی کردند تیرا را مجبور به توقف کنند.

این تعقیب و گریز حدود یک ساعت در خیابان‌های افسریه تا خاورشهر ادامه یافت و بعد از شلیک ده‌ها تیر

حوادث

سخنان مسافر نجات‌یافته و مسوولان اداره کل بنادر

۱۷ مسافر اتوبوس دریایی چگونه کشته شدند

نجات‌یافته

بعدازظهر دچار حادثه شدیم اما زمانی‌که گارد ساحلی به ما رسید، هوا آفتابی بود این همه زمان کلنجار رفتند تا توانستند من را از آب بیرون بکشند.»

در این حادثه ۱۷ مسافر جان باختند و ناخدا و چهار سرنشین دیگر نجات پیدا کردند. مرکز تجسس و نجات اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان علت بروز این سانحه مرگبار را بی‌توجهی ناخدای اتوبوس دریایی به هشدارها و همچنین اصرار مسافران برای جدانشدن این شناور از اسکله هرمز در شرایط نامساعد دریا ذکر کرد اما هر چهار مسافر بازمانده این حادثه در حضور استاندار هرمزگان، مسوولان شورای تأمین و خبرنگاران بارها گفته‌ای که مبنی بر اصرار آنها برای جدانشدن قایق

قتل مامور پلیس در درگیری خانوادگی

متهم بعد از ۳ دور محاکمه به قصاص محکوم شد

سوی دیوان عالی کشور نقض و پرونده برای رسیدگی مجدد به قتل مامور پلیس به شعبه ۷۹ دادگاه کیفری‌استان تهران فرستاده شد و متهم برای بار سوم پای میز محاکمه رفت. در ابتدای سومین جلسه رسیدگی بعد از اینکه نماینده دستان تهران کیفرخواست را خواند و درخواست صدور حکم قانونی کرد، اولیای‌دم در جایگاه حاضر شدند و اعلام کردند که خواستار قصاص محمود هستند. مادر مقتول گفت: عروسم قهر کرده و به خانه پلرش رفته بود. پسرمان برای بازگرداندن او رفته‌بودند. قرار بر درگیری نبود. مهدی نان‌آور خانواده من بود اما محمود و پدرش او را کشتند و پسر دیگرم را هم غرق خون کردند، من هم به خونخواهی از پسرمر درخواست قصاص دارم. سپس نماینده نیروی انتظامی در جایگاه حاضر شد و شکایت خود را مطرح کرد و گفت وگالتی هم از سوی ولی‌دم دارد اما از آنجا که مهدی ضمن خدمت کشته نشدببود قاضی محمدی کشکولی، رئیس دادگاه اعلام کرد شکایت نیروی انتظامی وجاهت ندارد. در ادامه

در تعقیب و گریز خیابانی به وقوع پیوست

شلیک ده‌ها گلوله برای دستگیری سارقان حرفه‌ای

گرفتند و معلوم شد متهم اصلی این پرونده خود را با اسم جعلی معرفی کرده و نام اصلی‌اش علیرضاست و او و فیصل هر دو مجرد و متاد به شیشه هستند.

متهمان با وجود اینکه دارای سابقه کیفری بودند، ابتدا منکر سرقت شدند و عنوان کردند به علت

نداشتن گواهینامه رانندگی از دست مأموران کلاتری فرار کردند اما با ادامه یافتن تحقیقات این متهمان به بیش از یکصد مورد سرقت ECU در محدوده افسریه، خاورشهر، مسعودیه، خیابان‌های پیروزی، نبرد، ابودر،

از اسکله هرمز باشد، تکذیب و رد کردند.

با این وجود علی‌اکبر صفایی، مدیر کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان، نیز بر تخلف ناخدای اتوبوس دریایی تأکید کرد و گفت: «این شناور باوجود تعطیل بودن اسکله، به‌صورت غیرمجاز اقدام به سوار کردن مسافر در مسیر بندرعباس به هرمز کرده بود».

او با بیان اینکه در حال حاضر دستور تشکیل پرونده قضایی صادر شده است، خاطرنشان کرد: ارتفاع موج در زمان حادثه دو متر بود و به گفته ناخدا موتور این شناور خاموش و کنترل اتوبوس دریایی از دست وی خارج و به دست امواج دریا سپرده شد. مدیرکل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان با بیان اینکه شناورهای عبوری در آن زمان قادر به کمک این اتوبوس دریایی نبودند، گفت: در صورت نزدیک شدن به این کشتی امکان غرق آنها در زمان قادر به کمک این اتوبوس دریایی نبودند، گفت: در صورت ارایه کمک وجود داشت. به گفته صفایی، سایر علی که ممکن است منجر به غرق شدن این اتوبوس دریایی شده باشد، هم‌اکنون در دست بررسی است. وی گفت: کرد: تا هفته آینده تمام اطلاعات این حادثه به صورت کامل اعلام می‌شود.

در همین حال مسئول روابط عمومی اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان با بیان اینکه کارشناسان مشغول بررسی علت قطعی حادثه هستند، تصریح کرد: به احتمال زیاد یکی از دلایل قطعی این حادثه، بد بودن شرایط جوی و توفانی بودن دریا خواهد بود. وی همچنین خبر داد: «مأموران گارد بندر با نیایت از مقام قضایی ناخدا را بازداشت کردند.»

بنابراین گزارش هشتم آبان دو سال قبل نیز یک اتوبوس دریایی ۲۲ مسافر در مسیر خارک-گناوه در هشت مایلی مقصد غرق شده بود.

برادر مقتول در جایگاه حاضر شد و ضمن شکایت از محمود گفت: برادر من نه چاقویی با خود داشت و نه با کسی درگیر شد. او می‌خواست با پدرزن من صحبت کند تا به این کارهایش ادامه ندهد و اجازه دهد زن من به خانه برگردد، اما محمود به برادرم حمله کرد و او را کشت. در ادامه پدر متهم در جایگاه حاضر شد و گفت: پسر من کسی را نکشت. دلامد من من حمله کرد و پسرم برای اینکه از من دفاع کند، جلو آمد، او را زیر مشت و لگد گرفتند و من برای نجات پسرم اقدام کردم. مقتول حین بحث به سمت مغازه من آمد که نزدیک ختلمام است، رفت او واقعا هم قصد دعواندازی نمی‌دانم در این میان چه کسی او را کشت و چطور به او ضربه وارد شد، اما می‌دانم در آن لحظه پسرم خودش زیر مشت و لگد بود.

در ادامه متهم به دفاع از خودش پرداخت و گفت: اتهام قتل را قبول ندارم. من این کار را نکردم و دعوای کار من نبود. اصلا به مقتول نزدیک هم نشده و نمی‌دانم چرا این اتفاق افتاد. من در تلاش بودم پدرم را نجات دهم و شکایت خود را مطرح

بعد از پایان جلسه محاکمه، هیات قضات شعبه ۷۹ دادگاه کیفری‌استان تهران وارد شور شدند و متهم را در قتل عمد مجرم دانستند و او را به قصاص محکوم کردند.

خاوران و... اعتراف و هشت همدست خود را به‌عنوان سارق یا مالخر معرفی کردند. در روزهای بعد یکایک این متهمان در مناطق مختلف شناسایی و دستگیر شدند.

سپس متهمان انگیزه خود را از سرقت ECU، کم‌حجم بودن این قطعه، قیمت نسبتا بالای آن، راحتی حمل پس از سرقت و در نهایت فروش راحت‌تر این قطعه نسبت به سایر قطعات خودرو عنوان کردند. متهمان سپس به دادسرا معرفی شدند اما علیرضا حین انتقال خودزنی کرد و روانه بیمارستان شد.

سرهنگ محمد اشراقی، رئیس پایگاه ششم پلیس آگاهی تهران بزرگ با تایید این خبر گفت: سرقت از لوازم داخل خودرو در سطح تهران، بیش از ۵۰درصد از وقوع سرقت‌ها را از نظر تعداد شامل می‌شود و این تعداد سرقت‌ها منجر به اختصاص توان بالایی از توان پلیس آگاهی و مراجع قضایی به این نوع از سرقت شده است. به نظر می‌رسد تشدید مجازات بازدارنده در کنار افزایش ضریب ایمنی از سوی سازندگان خودرو می‌تواند منجر به کاهش سرقت لوازم داخل خودرو شود.

شرق: فروریختن داربست‌های یک ساختمان در حال ساخت در خیابان گاندی حادثه آفرید. این حادثه حدود ساعت ۱۵ روز گذشته در حالی به وقوع پیوست که عابران و خودروها در حال تردد در آن محدوده بودند و احتمال داشت داربست‌ها مرگ آنها را رقم بزند. امدادگران سازمان آتش‌نشانی دقایقی پس از این حادثه در محل حاضر شدند و از ریختن داربست‌ها به خیابان جلوگیری کردند.

نگاه

مفهوم جنایت و شرایط قتل خطای محض

شاپور اسماعیلیان
وکیل دادگستری

■ **یکم** - پیرو یادداشت‌های پیشین نگارنده درباره برخی ویژگی‌های قتل عمد، شبه‌عمد و غیرعمدی، حال در نظر است به توصیف قتل خطای محض بپردازیم. اما ابتدا ضروری است به مفهوم جنایت و تقسیم‌بندی جرایم به عمدی و غیرعمدی اشاره شود. طبق حقوق جزای عرفی در طبقه‌بندی جرایم برحسب عنصر قانونی، جرایم از لحاظ شدت و ضعف مجازات‌ها، به سه قسم تقسیم شده است: ۱- جنایت: که قانونگذار برای مرتکب آن مجازات سنگین مقرر داشته است، این مجازات‌ها عبارتند از، اعدام، حبس ابد، حبس جنایی درجه یک (از سه تا ۱۵ سال) و حبس جنایی درجه ۲ (از دو تا ۱۰ سال) ۲- جنحه: جرمی است که مجازات آن از ۶۱ روز حبس تا سه سال جزای نقدی از ۵۰۰۱ ریال به بالاست. ۳- خلاقه: که مجازات آن سبک و از ۲۰۰ تا ۵۰۰ ریال جزای نقدی است. این تقسیم‌بندی که در قانون مجازات عمومی سابق پیش‌بینی شده بود هم ماهیت جرایم و هم نوع مجازات‌ها را تعیین می‌کرد، علاوه بر این در آیین دادرسی کیفری نیز صلاحیت دادگاه‌ها بر این مبنا (دادگاه جنایی یا جنحه یا خالف) تعیین می‌شد. در قانون مجازات اسلامی، مطابق ماده ۱۲ مجازات‌های مقرر در این قانون پنج قسم است: ۱- حدود ۲- قصاص ۳- دیات ۴- تعزیرات ۵- مجازات‌های بازدارنده که مواد بعدی به تعریف این مجازات‌ها پرداخته است. از سوی دیگر، در قانون مجازات اسلامی، درخصوص جنایت علیه تعامیت جسمانی، جرایم به جنایت عمدی، شبه عمدی و خطای محض تقسیم می‌شود. بنابراین، واژه «جنایت» در این تقسیم‌بندی دارای معنی و مفهوم خاص خود است و آن عبارت است از رفتار مجرمانه (ضدۀه) جایی نسبت به تعامیت جسمانی انسان زنده، بهنجوی که سبب قتل یا قطع عضو یا جرح او شود و منظور از جانی، مرتکب جرم است که موجب قتل یا صدمات جسمانی مآدون قتل به‌معنی‌علیه(طرف جنایت) می‌شود. در یادداشت‌های پیشین (شرق ۲۰ و ۲۷ دی ۹۰) مطالبی درباره قتل عمد، شبه‌عمد یاد شد و در این نوشتار به قتل خطای محض می‌پردازیم اما ذکر این نکته نیز ضروری است که سواى مفهوم خاص و محدود واژه جنایت در حقوق جزایی اسلام، در حقوق جزایی عرفی، جنایت (Crime) در مفهوم عام شامل هر جرمی است که قانونگذار برای ارتکاب آن مجازات سنگین تعیین کرده‌است اعلم از اعدام، حبس ابد، حبس جنایی درجه یک و درجه دو. در این مفهوم، مصداق جرم جنایی صرفاً قتل عمدی یا صدمات بدنی عمدی شدید نسبت به اشخاص نیست بلکه جرایم دیگری چون آدم‌ربایی، جعل اسناد رسمی، تجاوز به عنف، سرقت مقرون به آزار و اذیت یا لحاظ مجازات‌های مقرر بر اساس مقررات قانون مجازات عمومی سابق، جایی محسوب می‌شود و جانی در این نوع تقسیم‌بندی، کسی است که مرتکب این نوع جرایم شده است و نه الزاما جرم علیه تعامیت جسمانی اشخاص. تفصیل این موارد و آثار محکومیت‌ها به ارتکاب جرایم عمدی جنایی و جنحایی در حوصله این مقال نیست. نکته دوم اینکه در حقوق جزایی‌سای عرفی، جرم از نظر عنصر روانی به جرم عمدی و غیرعمدی تقسیم می‌شود. در جرم عمدی قصد مجرمانه به سوسنویت، رکن روانی جرم است، یعنی مرتکب علاوه بر قصد ارتکاب عمل مجرمانه، نتیجه آن را نیز خواستار است مانند اینکه شخص به قصد قتل، عمدا یا چاقو دیگری را مورد جرح قرار می‌دهد. در اینجا گفته می‌شود مرتکب در ایراد جرح با چاقو عمدا دارد، (قصد ارتکاب عمل) مصاف بر این، خواستار نتیجه عمل نیز هست (جراحات منجر به قتل) اما در مواردی که مرتکب با وجود اراده ارتکاب در عمل، نه تنها خواهان نتیجه مجرمانه نیست، بلکه گاهی وقوع آن را نیز پیش‌بینی نمی‌کند، در این صورت اگر در ارتکاب عمل از مرتکب خطایی مانند بی‌احتیاطی، بی‌مالاتی یا... سر بزند یا احراز شود، وی در ارتکاب عمل مهارت نداشته است و مرتکب جرم غیر عمدی محسوب می‌شود. بنابراین، رکن روانی جرم غیرعمدی را خطای مرتکب تشکیل می‌دهد و اصولا بدون احراز خطا، جرم غیرعمدی تحقق پیدا نمی‌کند. تقسیم‌بندی جرم به عمدی و غیرعمدی با در نظر گرفتن قصد مجرمانه یا خطای مرتکب، در حقوق جزایی اسلام نیز وجود دارد و تنها در خصوص صدمات به تعامیت جسمانی اشخاص، جنایت به عمد، شبه‌عمد و خطای محض تقسیم می‌شود و در عین حال به‌طوری‌که قبلا بیان شد در مقررات موضوعه فعلی، شبه‌عمد و خطای محض به شرط وجود خطای مرتکب جرم غیرعمدی نیز محسوب‌می‌شود.

دوم - طبق بند الف از ماده ۲۹۵ قانون مجازات اسلامی، قتل یا جرح یا نقص عضو) در صورتی به طور خطای محض واقع می‌شود که جانی نه قصد جنایت نسبت به جانی‌علیه را داشته باشد و نه قصد فعل واقع شده بر او. مانند آنکه تیری را به قصد شکاری رها و به شخصی برخورد کند. ممکن است از مثال مذکور در این بند، این برداشت حاصل شود که در قتل خطای محض نباید مطلقا سوسنویت مجرمانه (قصد کشتن) وجود داشته باشد، همان‌طوری‌که برخی از اندیشمندان اسلامی بر این باورند اما از ماده که بر طبق نظریه مشهور فقها و مقررات بند الف از ماده ۲۰۶ قانون مجازات اسلامی، قصد قتل یا به‌طور کلی قصد فعل غالبا کشتننده باید نسبت به شخص معین یا فرد یا افرادی معین از جمع، مصداق پیدا کند، در حالی که در قتل خطای محض، مرتکب نه‌تنها قصد جنایت (مثال قصد تیراندازی) به جانی‌علیه را نداشته، بلکه قصد فعل واقع شده بر او نیز نداشته است (قصد قتل) «و اگر احیانا قصد جنایت یا عامل جانیانه دارد نسبت به غیرجانی‌علیه است مثلا گلوله را به قصد پرتاب به هدف یا شکار شلیک می‌کند ولی به مجنی‌علیه می‌خورد و فوت می‌کند»

■ **ادامه این موضوع را در شماره آینده بررسی خواهیم کرد**